

לימודיו בבית-ספר ספרא לשנה אחת. בשנה השניה לא קיבל את ההצגה, נאלץ ללמוד על חשבון אביו, בעל אטליו בשכונת התקווה.

כך חזר חיים לספסל הלימודים, להכין עצמו למקצועו החדש, פקידות. חדר הכיתה נראה מוזר בעיניו. ישבו להם שם, לפניו ואחריו, נערים ונערות בני 17. קישקשו על דברים של מה בכך, צחקו, פלרטטו. נערים ונערות, שחיהם לפניהם. ואילו חיים ישב ביניהם, בו גילם, סוור ורחוק — אדם שנדמה לו כי עיקר חייו כבר חלף, שכבר ראה את הכל, שלא יוכל להתלהב עוד למאומה.

הוא נשאר איש זר בבית-ספר, לא מצא לו חברים וחברות. חבריו לכיתה התרגלו לראות בו אדם יוצא דופן, מבוגר מהם בהרבה. הם שיחקו להם את משחקיהם, הניתוחו לנפשו.

כרוז על הקור. חיים מצא לו את חברתו בשכונה, בה נולד וגדל. יתכן שקיחה, בהצטרפו לאצ"ל לפני כמה שנים, לעזוב את השכונה מאחוריו. למצוא לעצמו עולם אחר. עולם-חלוקי, בחברת הלוחמים, רבת המתיחות. אולם כל זה עבר. חיים יודע שהוא שייך לשכונתו, שכונת התקווה.

וכך הוא מבלה את ערביו, בחוסר תוכן מוחלט, כאלפים אחרים: יוצא לו, בלויית חברה מבנות השכונה, לבית הקולנוע, מסתובב לו מעט על שפת הים. משחף לו, לעתים רחוקות, משחק של ביליארד במועדון שעל שפת הים. כאוחר בערב הוא חוזר, באוטובוס, עומד בתורים הארוכים המיוחדים לקי המוביל לשכונה המזוהה. הוא יודע כי ביובו ערב לריק, כי יבזבו עוד ערבים רבים כאלה, ללא טעם. ורק לעתים, בעברו ליד כתבה נשכחת על קיר אפור, או בגלוחתו כרוז שנשאר, איך שהוא, מי זימים ההם, הוא עוצר לרגע קט, מראה אותם, אולי, לחברתו. מי צייר אותה? מי הדביק את הכרוז? הוא? חברי פלוגתו? מתי? האם לא היה זה אז, כשרדפו אחריו האנגלים?

הא לוחמים עבור מפלגה. פוליטיקה? איש כמו חיים אינו יכול להיות אדיש לגמרי. איזו הוא יכול גם לנתק קשרים נפשיים שנקשרו בנסיבות כאלה. הוא עודו אוהד את חרות. עודו מתרגז כשנעשה עוול לקבוצת הכדורגל של בית"ר. אמנם, הוא התאכזב מן המנהיגים, שזנחיהו אהרי שנפצע, אולם אינו חושב שבגלל זאת מוטעית דרכם הפוליטית.

אולם שום מפלגה, גם לא תנועתו של ביגון, אינה יכולה לתפוס, בלבו, את מקומה של חב"ת הלוחמים של אז, של צבא המחתרת. מפלגה? זה דבר שתומכים בו, שמצביעים בעדו. אולם איך יוצאים למעשה למות, איך לוחמים עבורה. וחיים טסה רוצה ללחום עבור משהו.

התת-הקהל: פאזר החיים טסה היה תוכן בחיים

ואלה היות פצועי הארגון הצבאי הלאומי שנתנו מדמם לכיבוש יפו

הלל עמנואל	אבישי שלמה (מ.ש.)
וסנמכר בן-עמי	אבן (ברונשטיין)
ויס דוד	אברהמוביץ דוד
וילנסקי נפתלי	אלני שמחה
זלקר יצחק	אנושי אברהם
זנברגר יוסף	אשכנזי אליהו
עזר נתן	בוטון דוד
מברג אפרים	בכר אברהם
דמסקי יוסף	בלוד יוסף
דוד משה	בן-דוד שלמה
די צדוק	בן יהודה אליעזר (פיטסוביץ)
טסה חיים	בקס אהרן
יסקולקו מנחם	ברורמן אליהו
יפת אבנר	ברוש יעקב
יפת אפרים	בר-נתן יעקב
יצחקי דוד	גבאי שלמה
יקותיאל עמנואל	גולודבסקי יחיאל
כספי חיים	גרינולד יוסף
כתבי אליהו	גרשון נסים
לטוין אריה	דבאח דוד
ליכטר צבי	דגן (דגוביץ) אהרן
	דהבני ציון
	דורפמן נפתלי

הסיום: פציעה בקרב על יפו, 44% נמות, איבוד מושר העבודה מזרוע הימנית, ציון ברשימת הפצועים של הקרב על יפו. התוצאה: זקן בן 17 חוזר לספסל הלימודים, עומד מן הצד בחצר, בשעת ההפסקה. חבריו: זמרות, מרוזים. רבים מהם כבר דחו

